

Ing. V. Machulka, Košice.

NOVÉ DRUHY PSELAPHIDŮ a SCYDMAENIDU ZE SLOVENSKA.

1. *Batrisodes slovenicus* n. spec.

♂. Speciei *B. adnexus* Hampe simillimus, testaceus, abdomine obscure brunneo pedibus, palpis, antennis testaceis. Long.: 2.26 mm.

Capite (oculis exceptis) latitudine longiore, utrimque plica leviter sub-sinuata, acuta ornata; capite anteriori capitis triangulariter antice producta, huius vertice subsinuatum subobtusum. Occipite leviter elevato, impressione parva ornato. Impressione satis profunda, antice haud iuncta, utrimque in capite posita, impressione hac ab apice carinularum lateralium usque ad capitis angulorum anteriorum altitudinem distincta, arcuata.

Vertice glabro, capitis medio minus fortiter, lateribus conjunctim atque grosse punctato. Puncto quoque medio setula luteo-grisea, leviter elevata ornato. Capitis lateribus elevata, satis longe piloso. Oculis fortiter convexis et prominulis. Capitis parte anteriori clypeoque pilis luteis ornato — clypei medio elevatione subconica, subplana, recurva ornato.

A speciei *adnexus* Hampe utis equitur, differens:

B. slovenicus m.

Capite antice in trianguli forma prominente, longitudine capitis illa latitudine distincte maiore.

Thoracis longitudine ac latitudine aequalibus.

Elytres lateribus magis rotatis, spina forti humerali nulla.

Spinis*) tibiarum posticarum et intermediarum tenuissimis et brevibus, haud distinctis.

B. adnexus Hampe.

Capite antice recte subtruncato, medio elevatione minuta triangulari ornato. Capitis longitudine et latitudine aequalibus.

Thoracis longitudine illa latitudine paullo maiori.

Elytris spina forti humerali ornatis.

Spinis tibiarum posticarum et intermediarum longioribus, fortioribus, bene visibilibus.

Femina speciei huius ab illa *adnexus* Hampe difficillime differente.

Druhu *Batrisodes adnexus* (♂) Hampe velmi podobný, rezivě červený, abdomen tmavohnědý, nohy, tykadla a makadla rezivě červená, long.: 2.26 mm.

Hlava bez očí jest delší než širší, po každé straně s ostrým, poněkud dovnitř prohnutým kýlkem, přední její část vybíhá trojúhelníkovitě ku předu, vrchol trojúhelníku je prohnutě otupen.

Záhlaví jest mírně zvýšené, s malou vtisklou jamkou.

Od konce postranních kýlků vybíhá asi do výše předních rohů hlavy z každé strany obloukovitý, dosti hluboký vtisk napřed nespojený.

Záhlaví je hladké, střed hlavy méně, strany hrubě splývavě miskovitě tečkovaré. Každá tečka nese uprostřed žlutošedý, mírně odstávající, ku předu hlavy směřující chloupek.

Strany hlavy od očí do zalu jsou odstálé, dosti dlouze, štětínovitě, tuze, žlutošedě chloupkované.

Oči jsou silně vypuklé, složené z jednotlivých, každé pro sebe vyklenutých oček.

*) — „éperon“ des auteurs français.

Přední část hlavy a clypeus ozdoben jest žlutavými chloupky, z nichž uprostřed (clypea) vybíhá vzhůru plochý zahnutý růžek.

Poměr jednotlivých článků tykadel nejlépe objasňuje tabulka (*Relatio articulorum antennarum*):

Článek (Articulus)	Délka (Longitudo)	Šířka (Latitudo)	Článek (Articulus)	Délka (Longitudo)	Šířka (Latitudo)
1	57	32	7	27	25
2	31	24	8	23	25
3	29	23	9	28	39
4	27	23	10	31	46
5	27	23	11	96	53
6	27	24			

Poslední článek má na základně trn, jako *Batrisodes Delaportei venustus*, *adnexus*.

Štít je stejně dlouhý jak široký, o něco užší než hlava s očima, po každé straně střední basální jamky je opatřen tupým trnem. Chloupkování jest velmi jemné, řídké, dosti dlouhé a přiléhavé, žlutošedé.

Krovky jsou o málo širší než delší, s rameny zřetelně vyznačenými, ale bez ostrého trnu jako má *adnexus*. Jsou dosti jemné, řídké tečkované, každá tečka nese kratší, na zad směřující žlutavý chloupek.

Holeně středních a zadních nohou mají ostruhy velmi kratičké, tenké, téměř neznatelné.

Rozměry jednotlivých částí těla obou druhů patrný jsou z tabulky:

	B. slovenicus:		B. adrenus Hampe:	
Hlava bez očí (Caput oculis exceptis)	délka (longitudo)	šířka (latitudo)	délka (longitudo)	šířka (latitudo)
	170	155	155	155
s očima (cum oculis)	—	200	—	200
Štít (prothorax)	185	185	210	185
Krovky (elytra)	300	334	300	332

Měření je provedeno v této i předešlé tabulce pomocí Zeissova šroubového mikrometru okulárního, s objektivem a3 a kompenzačním okulárem 6, téže firmy. Jeden dílek je roven 0.00247 mm.

Oba druhy liší se následujícími znaky:

B. slovenicus:

Hlava je ku předu trojúhelníkovitě vybíhající, delší než širší.

Štít je stejně široký jak dlouhý.

Krovky jsou po stranách zakrouhlenější, bez silného ramenního trnu.

Ostruhy středních a zadních nohou jsou velmi tenké a krátké, téměř neznatelné.

Samci obou druhů liší se od ostatních *Batriodesů* zahnutým růžkem na clypeu.

Se samci právě popsaného druhu nalezeny byly i samice, které nejeví žádných charakteristických známek a možno říci, že téměř k neurčitelným

B. adrenus Hampe:

Hlava je napřed rovně ukončená, uprostřed s nepatrným trojúhelníkovitým výběžkem, délka rovná se šířce.

Štít je o něco delší než širší.

Krovky mají silný ramenní trn.

Ostruhy středních a zvláště zadních nohou jsou delší, silnější, dobře znatelné.

samicím *B. adnexus* Hampe a *B. venustus* Reichenbach přibýly ještě samice tohoto druhu.

Nalezen byl mnou v okolí Košic a žije u *Lasius brunneus* právě tak, jako ostatní naše druhy.

2. *Neuraphes ruthenus* n. sp.

Testaceus, nitidus, antennis, palpis, pedibus clarioribus. Long.: 1.34 mm.

Capite (oculis inceptis) leviter angustiore illo thorace, transverso, ad anticem leviter attenuato, oculis magnis, nigris. Margine anteriori frontis, supra antennarum insertionibus utrinque distincte subelevato, inter elevationibus plano. Foveolis interocularibus margines interiores oculorum tangentibus, magnis, ad anticem usque ad frontis elevationes prolongatis, medio plagula tenuissima separatis. Plagulae huius latitudine illo medio diametri transversalis foveolae interocularis minore. Punctis capitis sparsissimis, pilositate satis longa, luteogrisea, ad latera et ad posticem directa. Antennis thoracis basim haud superantibus, articulis quattuor ultimis distincte separatis, articulis 8, 9, 10, distincte transversis, articulo 11° longitudine duo articulos praecedentes adaequante. Thorace longitudine illa latitudine paullo maiori, illo capite (oculis inceptis) latiore, sumum latitudinis in tertia parte anteriori attingente, dein ad basim fere recto, lateribus parallelis, ad anticem fere recte attenuato; medio, ante basim, carinula longitudinali acuta ornato, carinula hac utrimque, lateraliter, foveolis duabus ornata. Foveolis interioribus haud iunctis ac leviter (in directione parallela versum basim thoracis) prolongatis, foveolis externis minoribus ac, extus, margine acuto thoracis limitatis. Punctis et pilositate sparsissimis. Élytris longiusculis, ovalibus, satis latis, (relatio longitudinis ad latitudinem = 4:3); in tertia parte basali, suturali subdepressis, sumum latitudinis fere in medio attingentibus. Basi foveolis duabus ornatis — foveolis interioribus fere tertiam partem basis attingentibus. Foveolis exterioribus minoribus et extus plica humerali brevi, acuta marginatis. Punctis elytrorum sparsis, subtilibus, pilositate luteogrisea, fortiori et longiori quam in capite et in thorace, versus apicem directa.

Species haec in gregem *N. rubicundi* Schaum et *N. talparum* Lokay pertinet; ab illis foveolis interocularibus magnis, intus plica longitudinali tenui separatis ornatis valde diversus. Plica hac apud species illas nominatas valde diversa et multo latiori.

Rezivě červený, lesklý, tykadla, makadla a nohy světlejší, délka 1.34 mm.

Hlava i s očima je poněkud užší než štít, příčná, ku předu slabě zúžená, s velkýma černýma, téměř polovinu postraního obrysu hlavy zaujímajícíma očima. Přední okraj čela je nad vykloubením tykadel z každé strany zřetelně zvýšený, mezi zvýšenímami plochý. Mezioční jamky které se dotýkají vnitřních okrajů očí jsou veliké, ku předu protáhlé až k čelním zvýšeninám, uprostřed hlavy od sebe oddělené velmi úzkou, oproti vnějšímu okraji mezioční jamky výše položenou ploškou, jejíž šířka je menší poloviny příčného průměru mezioční jamky. Ploška tato se poněkud zvyšuje ke krku, jinak nejeví zvláštní strukturu.

Tečkování hlavy je velmi řídké, chloupkování žlutošedé dosti dlouhé na zad a strany hlavy směřující.

Tykadla sotva přesahují zadní okraj štítu, poslední čtyři články jsou znatelně odsazené, 8., 9. a 10. jsou vysloveně příčné, 11. je tak dlouhý jako dva předcházející.

Štít je o něco delší než širší, širší hlavy s očima, v prvé třetině nejširší, odtud ku základně téměř úplně rovnoběžný s podélnou osou těla, směrem ke krku téměř přímočaře zúžený.

Uprostřed před základnou je podélný, krátký, ostrý kýlek, po jehož stranách jsou dvě jamky. Vnitřní jamky nejsou mezi sebou spojené a jsou poněkud rovno-

běžně se základnou protáhlé, vnější jamky jsou menší a vně ukončeny ostrým chráněním štítu. Tečkování a chloupkování je velmi řídké, jemné, žlutošedé.

Krovky jsou podélně oválné, dosti široké, poměr délky ku šířce 4:3, asi v jedné třetině délky od základny při švu poněkud sploštělé, asi v polovině nejširší. Na základně jsou dvě jamky, z nichž vnitřní dotýkající se štítu zaujímají asi třetinu základny. Vnější jamky jsou menší a vně ohraničeny krátkou ostrou ramenní skládkou. Tečkování je řídké, jemné, chloupkování žlutošedé, silnější a delší než na hlavě a štítu, na zad směřující.

Druh tento náleží do skupiny *Neuraphes rubicundus* Schaum a *N. talparum* Lokay. Liší se od obou hlavně velkými meziočnými jamkami, které na vnitřní straně ponechávají mezi sebou jen zdviženou velmi úzkou podélnou plošku, kdežto u *N. rubicundus* zdvižené vnitřní okraje meziočných jamek nechávají mezi sebou plošku, jednu třetinu šířky hlavy zaujímající u *N. talparum* klínový zářez.

Nalezl jsem druh tento v jediném exempláři v prosevu na Plaji v Podkarpatské Rusi koncem srpna 1925, spolu s *Cephenium ruthenum* nov. sp. m.

3. *Pararaphes Kličkai* n. sp.

Long.: 1.14 mm. Testaceus, pedibus, antennis, palpis brunneoluteis. Capite (oculis inceptis) thorace perparum angustiore, ad anticem leviter attenuato, in fronte utrimque impressione longitudinali, parum distincta, postice in linea marginis anterioris oculi evanescente ornato. Oculis magnis convexis; capitis punctis subtilibus, sparsis, lateraliter parum densioribus, punctis singulis pilum longum ferentibus. Antennis satis brevibus, longitudinem capitis ac thoracis iunctorum haud attingentibus, articulis quattuor ultimis distincte separatis. Articulis tertio usque sexto latitudine et longitudine fere aequali, articulis 7, 8, 9 10 fortiter transversis, articulo ultimo longitudine et latitudine aequali, apice satis obtuso. Thorace longitudine latiore, summum latitudinis in tertia parte prima attingente, postice subparallelo, versus anticem parum rotundatim, fere recte attenuato. Ante basim, in medio, carinula parva acuta, lateraliter foveolis duabus ornata. Foveolis internis stria acuta subtilissima iunctis, illis externis usque ad marginem thoracis distinctis, illorum interiorum parum minoribus, ab illis interioribus separatis; thoracis punctura illa capitis densiore et grossiore. Pilositate thoracis longa et subtili. Elytris latitudine $1\frac{1}{2}$ longioribus (relatio longitudinis versus latitudinem circiter 3:2), ovalibus, elongatis, thorace latioribus, foveolis duabus in basi ornatis, foveolis internis scutellum attingentibus, satis magnis, rotundis, foveolis externis illis interioribus dimidio minoribus, leviter longitudinaliter prolongatis, externe plica brevi, sed acuta marginatis. Elytris in tertia parte longitudinis leviter depressiusculis, sutura ante apicem leviter subelevata; foveola apicali elytrali in utroque elytro, suturam fere attingente.

Ad gregem *P. Schwarzenbergi* et *Holdhausi* Blattný perti-nens, ab illis ambobus oculis prominulis et valde convexis et praecipue antennis brevibus divergens.

A Dom. MUDr. L. Klička, entomologo pragensi, cui speciem haue egregiam in honorem denominaverim, in silva prope Lány (Bohemia) inventus.

Rezivě červený, nohy, tykadla a makadla žlutohnědá, délka 1.14 mm.

Hlava i s očima jest nepatrně užší štítu, ku předu poněkud zúžená, na čele po každé straně s málo znatelným mělkým, nazad v hladině předního okraje oka mizícím, podélným vtiskem. Oči jsou velké, vypuklé, více jak polovinu délky hlavy zaujímající. Tečkování hlavy jest jemné řídké, po stranách poněkud hustší, každá tečka nese dlouhý, na zad směřující chloupek. Tykadla jsou poměrně krátká, sotva tak dlouhá jako hlava a štít dohromady, se znatelně od-

sazenými čtyřmi posledními články. Třetí až šestý článek jest téměř tak dlouhý jako široký, 7, 8, 9 a 10 článek jsou silně příčné, 11 článek jest tak dlouhý jak široký, dosti tupě ukončený.

Štít jest delší než širší, v prvé třetině nejširší, na zad téměř s podélnou osou těla rovnoběžný, ku předu do šíře krku málo zaobleně, téměř přímočaře zúžený. Uprostřed před základnou jest krátký kýlek, po jehož stranách jsou z každé strany dvě dosti veliké jamky. Vnitřní jamky spojeny jsou mezi sebou ostrou jemnou rýžkou, vnější sahají až k ohrazení štítu; jsou nepatrně menší vnitřních, od nichž jsou odděleny, ale spojnice mezi nimi není patrná. Tečkování jest o něco hrubší a hustší než na hlavě. Chloupkování jest jemné, dlouhé, jednak na zad, jednak od obvodu šikmo do zadu směřující.

Krovky jsou téměř o polovinu delší než širší, poměr délky ku šířce ca 3:2, podélně oválné, širší štítu. Na základně jsou po každé straně štítu dvě jamky. Vnitřní jamky dotýkají se štítu, jsou dosti veliké, okrouhlé, vnější jsou víc jak o polovinu menší vnitřních, nepatrně ve směru osy těla protažené. Na vnější straně ohraničeny jsou krátkou, ale ostře vyjádřenou ramenní skládkou, na vnitřní straně sousedí s jamkami vnitřními od nichž jsou odděleny. V jedné třetině délky jsou krovky při švu poněkud sploštělé. Před koncem jich je šev krovečný velmi nepatrně naduřen a na každé krovce je okrouhlá jamka, která se švu téměř dotýká.

Náleží do skupiny *Pararaphes Schwarzenbergi* a *Holdhausi* Blattný, od nichž se liší silně vypuklými očima a hlavně krátkými tykadly.

Nalezen byl p. MUDr. L. Kličkou v Lánské oboře v prosevu shnilého bukového listí v jediném samčím exempláři.

Druh tento pojmenoval jsem po jeho nálezci, známém českém entomologu a mém váženém příteli p. MUDru L. Kličkově v Praze.

4. *Cephenium ruthenum* n. sp.

Long.: 1.19 mm. Piceoniger; capite obscure piceotestaceo, thorace saepe castaneo, pedibus, antennis, palpis luteotestaceis.

Capite latitudine fere dimidium latitudinis thoracis attingente, oculis parvis, bene visibilibus, nigris. Antennis marginem posticum thoracis attingentibus, fere potius longioribus, articulis tribus posterioribus, distincte separatim, articulis 9. et 10. leviter, sed distincte transversis, articulo ultimo longitudine duo praecedentes adaequante. Thorace convexo, leviter, sed distincte elytrorum angustiore, latitudine maximam ante medium attingente, ad anticem rotundato, ad basim recte, perparum attenuato ac margine laterali hic acute marginato. Punctura thoracis subtilissima, haud densa, pilositate subtili, griseo-lutea, adhaerente. Elytris convexis (relatio longitudinis ad latitudinem = 4:3), ante medium summum latitudinis attingentibus, postice satis late recte truncatis, pygidio libero. In basi elytrorum foveola rotunda, circiter tertiam partem latitudinis baseos attingente. Plica humerali acuta, eadem, quam diametrum foveolae basalis longitudine; elytris thorace grossius ac densius punctatis, pilis perparum, quam in thorace, longioribus. Tibiis anterioribus ♂♂ usque ad $\frac{3}{5}$ longitudinis gradatim subdilatatis, dein ad anticem arcuatim attenuatis. Trochanteribus anticis simplicibus. Metasterno ♂♂ fere eadem convexitate uti apud ♀♀, solum in regione coxarum posticarum utrimque impressione levissima et haud distincta ornato. Metasterno antice duabus plicis subtilibus et satis longis limitato, his plicis in processu mesosternali coeuntibus.

Speciei *C. hungaricum* Rtt. simillimus, ab illo statura minore, tibiis anterioribus minus dilatatis et praecipue metasterno fere convexo et haud impresso divergens.

In Plaj (Podkarpatská Rus), Carpathorum orientarium, sub detritu foliorum atque sub muscis inveni.

Smolně černé hlava tmavě hnědočervená štít někdy tmavě kaštanově hnědý, nohy, tykadla a makadla žlutočervená, délka 1.19 mm.

Hl a v a jest zšíří asi jedné poloviny šířky štítu, s malýma, černýma, dobře znatelnýma očima. Tykadla přesahují téměř zadní okraj štítu, jich poslední tři články jsou zřetelně odsazené, dva předposlední jsou mírně, ale znatelně příčné, poslední článek jest tak dlouhý jako dva předcházející.

Š t í t jest klenutý, nepatrně, ale znatelně užší než krovky, před středem nejširší, odtud kupředu zaokrouhlený, dozadu velmi nepatrně přímočaře zúžený. Na zad směřující část štítu jest opatřena ostře odsazeným okrajem. Tečkování jest velmi jemné, nepříliš husté. Chloupkování jest jemné, šedožluté, přiléhavé.

K r o v k y jsou klenuté, asi o třetinu delší než širší, poměr délky ku šířce ca 4 : 3, před polovinou délky nejširší, vzadu dosti široce, rovně utaté, pygidium jest volné. Na základně krovek jest okrouhlá jamka, zaujímající asi třetinu šířky základny. Skladka ramenní jest ostře vyznačená, tak dlouhá jako průměr basální jamky. Oproti štítu jsou krovky hruběji a o něco hustěji tečkovány, chloupkování žlutošedé, nepatrně delší než na štítu.

H o l e n ě předních nohou jsou u samců do tří pětín délky pozvolna rozšířené, odtud ku špičce obloukovitě zúžené. Trochantry předních nohou jsou jednoduché.

M e t a s t e r n u m jest u samců téměř tak vypuklé jako u samic, pouze v okolí zadních kyčlí jest z každé strany velmi mělký a sotva patrný vtisk. V přední části je metasternum ohraničeno dvěma jemnými a dosti dlouhými kýlky, které se na mesosternálním výběžku sbíhají.

Druh tento jest nejpodobnější *Cephennium hungaricum* Reiter, jehož doplněný popis jinde uvádím, a od něhož se liší poněkud menší postavou, méně rozšířenými holeněmi předních nohou a hlavně téměř vypuklým nevtsklým metasternem u samců.

Nalezl jsem je v prosevech mechu a hniječích bukového listí na Plaji v Podkarpatské Rusi.